

Макроекономіка

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>«Економіка бізнес-підприємства», «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», «Управління персоналом та економіка праці»</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>135 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>екзамен</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: д.е.н., професор, Тульчинська Світлана Олександрівна, 0675492737, e-mail: tuha@uke.net Практичні: д.е.н., професор, Тульчинська Світлана Олександрівна, 0675492737, e-mail: tuha@uke.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipro.kpi.ua/</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Згідно з навчальним планом факультету менеджменту та маркетингу (ФММ) КПІ імені Ігоря Сікорського дисципліна «Макроекономіка» належить до дисциплін по підготовці студентів першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності: 051 «Економіка», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», освітнього ступеня бакалавр.

Макроекономіка являється розділом економічної теорії і вивчає економічні відносини, властиві національній економіці в цілому. Макроекономіка відноситься до тих учбових дисциплін, які покликані забезпечити фундаментальну підготовку фахівців з економіки та менеджменту. У центрі дисципліни лежать причини та наслідки спільної діяльності всіх агентів національної економіки, які знаходять своє відображення через такі узагальнюючі категорії як валовий внутрішній продукт, суспільні витрати, зайнятість та безробіття, інфляція, державний бюджет, платіжний баланс, валютний курс тощо. Від макроекономіки очікують не лише пояснення суті причинно-наслідкових зв'язків в економіці, а й розкриття можливостей суспільства в особі держави впливати на хід економічного розвитку країни.

Навчальна дисципліна «Макроекономіка» (6/І) належить до циклу природничо-наукової підготовки, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» професійної та практичної підготовки фахівців економічного профілю вищих навчальних закладів України. Наука макроекономіка виникла у 30-ті роки минулого століття, як і інші науки, розвивається у тісному зв'язку з практичними потребами і запитамі людського суспільства. Макроекономіка – галузь економічної науки, що вивчає на суспільному рівні у державі аспекти прояву дії економічних законів.

Мета навчальної дисципліни:

Мета навчальної дисципліни - надати студентам ґрунтовні знання базових економічних законів, навички макроекономічного аналізу та моделювання, застосування теоретичного базису для оцінювання макроскопічної ситуації в країні та напрями економічного розвитку, досвід аналітичного мислення.

Макроекономіка вивчає причини та наслідки спільної діяльності всіх агентів національної економіки, які знаходять своє відображення через такі узагальнюючі категорії як валовий внутрішній продукт, суспільні витрати, зайнятість та безробіття, інфляція, державний бюджет, платіжний баланс, валютний курс тощо. Від макроекономіки очікують не лише пояснення суті причинно-наслідкових зв'язків в економіці, а й розкриття можливостей суспільства в особі держави впливати на хід економічного розвитку країни.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни:

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей:

- ЗК-2 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, зокрема, на основі вивчення закономірностей розвитку типів економічних систем, різновидів моделей економічного розвитку на рівні національної економіки здатність примножувати наукові знання щодо розвитку національної економіки України;
- ЗК-4 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, зокрема, використання знання щодо функціонування інструментів макроекономіки щодо з'ясування процесів макроекономічної політики;
- ЗК-5 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, зокрема, знання та розуміння процесів макроекономічного розвитку при прийнятті управлінських рішень щодо діяльності господарюючих суб'єктів у бізнес середовищі;
- ФК-2 – Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, зокрема, розуміння впливу макроекономічних процесів та явищ на подальший розвиток діяльності господарюючих суб'єктів у національній економіці.

Основні завдання навчальної дисципліни:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

знання :

- ЗН-3 – Процедур пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень, зокрема, розрахунку макроекономічних показників за системою національних рахунків для визначення тенденцій макроекономічного розвитку та їх прогнозування;
- ЗН-7 – Закономірностей функціонування соціально-економічних систем різних рівнів і сфер діяльності, зокрема, закономірностей функціонування суспільної соціально-економічної системи національної економіки;

уміння:

- УМ- 3 - Демонструвати навички виявлення проблемних ланок менеджменту організації та обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на їх оптимізацію, зокрема, оптимізацію

діяльності організаційних структур та прийняття обґрунтованих та своєчасних управлінських рішень під впливом змін макроекономічних процесів;

- УМ- 9 - Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним, зокрема, самостійно проводи аналіз інструментів макроекономіки, обґрунтовувати висновки щодо їх наслідків для розвитку систем різних рівнів.

Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Наука «Макроекономіка» взаємодіє з широким колом інших наук. Вона належить до економічних наук, в основу яких покладені результати інших наук. «Макроекономіка» базується на таких фундаментальних та професійно-практичних дисциплінах як «Основи економічної теорії», «Історія економічних вчень», «Економічна історія». В свою чергу «Макроекономіка» є підґрунтям для викладання таких навчальних кредитних модулів, як «Державне регулювання економіки», «Гроші та кредит» «Національна економіка», «Регіональна економіка», «Державні фінанси» та багатьох інших.

2. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи макроекономіки

1. Макроекономіка як наука
2. Методи вимірювання ВВП
3. Макроекономічна рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція
4. Макроекономічне регулювання
5. Споживання, заощадження, інвестиції

Розділ 2. Макроекономічна нестабільність та економічне зростання

1. Циклічні коливання і кризи в економіці, інфляція
2. Безробіття та зайнятість. Економічне зростання

Розділ 3. Інструменти макроекономіки

1. Грошовий ринок. Механізм монетарної політики
2. Кредитна система
3. Валютні відносини та валютні системи
4. Фіскальна політика
5. Соціальна політика
6. Зовнішньоекономічна політика держави. Відкрита економіка

Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Донбуш Р., Фішер С. Макроекономіка: Пер. с англ. – М.: Из-во МГУ, 2007. – 784 с.
2. Козак Ю.Г. Міжнародна макроекономіка: навч. пос. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 400 с.
3. Круш П.В. макроекономіка та її регулювання: навч. посібник. – К. : «Каравела», 2015. – 424 с.
4. Круш П.В., Тульчинська С.О. Макроекономіка: Навч. пос. – К.: ЦУЛ, 2008. – 400 с.
5. Круш П.В., Тульчинська С.О. та ін. Національна економіка: підручник. – К. : «Каравела», 2014. – 448 с.
6. Макаренко М.І. Макроекономіка: навч. пос. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 216 с.

Зазначені матеріали можна знайти в бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі економіки і підприємництва в 522 аудиторії 7 корпусу. Дані підручники дають змогу поглибити і закріпити знання отримані на лекціях та практичних заняттях з тем по дисципліні «макроекономіка»

Додаткова література:

1. Макконелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс. Принципы. Проблемы. Политика. В 2 т. – М.: Республика, 2008. – Т. 1 – 399 с; Т. 2. – 400 с.

2. Моторіна Т.М., Моторін Р.М. Національне рахівництво: навч. пос. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 216 с.

3. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: Навчальний посібник./ за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». – 2015. – 348 с.

4. Основи економічної теорії / Під ред. Круша П.В., Депутат В.І., Тульчинської С.О. – К.: Каравелла, 2008. – 640 с.

5. Семюелсон Пол А., Нордгауз Вільямс Д. Макроекономіка: Пер. з англ. – К.: Основи, 2005. – С. 213-231, 387-412.

6. Солонінко К. С. Макроекономіка [текст] : навч. посіб. / К. С. Солонінко – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 200 с.

7. Тюхтенко Н.А., Синякова К.М. макроекономіка: навч. пос. – Херсон: Олді-плюс, 2016. -352 с.

8. Харкянен Л.В. Макроекономіка: навч. пос. – К. : «Каравела», 2015. – 248 с.

9. Статистична інформація / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Законодавство України / Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

11. Сторінка викладача в електронному кампусі НТУУ «КПІ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://login.kpi.ua/>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

№ п/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	Вступ до курсу Вступ до курсу «Макроекономіка». Визначення головної мети та завдань курсу. Визначення макроекономіки. Суб'єктів макроекономічного функціонування. Макроекономічні системи.
2	Методи вимірювання ВВП. Показники макроекономічної безпеки Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники та їх характеристика. Методи вимірювання ВВП. Цінові індекси. Номінальний та реальний ВВП, дефлятор ВВП. Показники макроекономічної безпеки.
3	Макроекономічна рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція Макроекономічна рівновага, поняття та моделі. Сукупний попит, фактори впливу, крива сукупного попиту. Сукупна пропозиція, фактори впливу, крива сукупної пропозиції. Рівновага сукупного попиту та пропозиції.
4	Макроекономічне регулювання Роль держави в ринковій економіці. Основні положення класичної теорії. Кейнсіанська теорія. Альтернативні концепції макроекономічного регулювання.
5	Споживання та заощадження Споживання та заощадження. Функція споживання та заощаджень. Недоходні фактори споживання та заощадження. Вплив недоходних факторів на функції споживання та заощадження.
6	Інвестиції Інвестиції. Крива сукупного попиту на інвестиції. Невідсоткові фактори, та фактори мінливості інвестицій.
7	Циклічні коливання і кризи в економіці Поняття циклічності. Економічні цикли і його фази. Причини циклічності. Види і тривалість циклів. Деформація сучасного економічного циклу. Стабілізаційна політика держави.
8	Інфляція Інфляція. Види інфляції. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика держави. Особливості інфляції в Україні.
9	Безробіття та зайнятість. Зайнятість та безробіття. Причини безробіття. Види безробіття. Закон Артура Оукена. Ринок праці.

10	Економічне зростання Поняття економічного зростання, його вимір. Фактори економічного зростання. Протиріччя економічного зростання. Моделі економічного зростання.
11	Грошовий ринок. Гроші, функції грошей. Грошова маса та грошові агрегати. Рівняння обігу. Попит та пропозиція на гроші.
12	Механізм монетарної політики Інструменти монетарної політики. Політика «дорогих грошей». Політика «дешевих грошей». Монетарна політика в Україні.
13	Кредитна система Поняття кредитної системи. Банки банківської системи. Центральні банки. Комерційні банки. Небанківські фінансово-кредитні установи.
14.	Валютні відносини та валютні системи Валюта та валютні відносини. Валютний ринок та валютний курс. Етапи розвитку міжнародної валютної системи. Міжнародні колективні валюти.
15	Фіскальна політика Сутність фінансів. Фінансова система. Податкова система. Крива Лаффера. Фіскальна політика держави.
16	Соціальна політика Рівень життя, та показники що його визначають. Крива Лоренца. Механізм соціального захисту населення.
17	Зовнішньоекономічна політика держави. Відкрита економіка Світове господарство та показники відкритості економіки. Форми міжнародних економічних відносин. Платіжний баланс країни. Зовнішньо-торгівельна політика. Найважливіші висновки та нерозв'язані проблеми.
18	Глобальні та національні проблеми економіки Глобалізація: за та проти. Причини виникнення глобальних проблем. Проблема світової ядерної війни та забезпечення стабільного миру. Паливно-енергетична глобальна проблема. Основні шляхи розв'язання глобальних проблем.

6. Самостійна робота студента

Практичні заняття та самостійна робота

№ з/п	Теми практичних заняття та перелік основних питань	Завдання на самостійну роботу	Термін виконання
1	Аналіз макроекономічних систем Основні питання: 1. що вивчає макроекономіка? 2. основні проблеми макроекономіки. 3. пізнавальні та практичні функції макроекономіки. 4. предмет та об'єкт макроекономіки як науки. 5. типи економічних систем та їх відмінності? 6. суть основних інститутів макроекономіки. 7. зв'язок між методологією макроекономічної науки та макроекономічним моделюванням.	Методи та моделі макроекономіки	1-2 тижень навчання
2	Основні макроекономічні показники Основні питання: 1. суть та охарактеризуйте елементи макроекономічного кругообігу. 2. потоки, що виникають у моделі економічного кругообігу за участю держави. 3. функції, що виконує уряд в моделі економічного кругообігу. 4. характеристика основних макроекономічних показників.	Моделі економічного кругообігу	2-3 тижень навчання
3	Система національних рахунків Основні питання: 5. чому валовий внутрішній продукт є узагальнюючим показником виробництва товарів та послуг.	Основні макроекономічні концепції	3-4 тижень навчання

	<p>6. суть показника валового національного продукту та, які макроекономічні показники розраховуються на його основі.</p> <p>7. що є спільного та в чому полягає різниця між ВВП та ВВП?</p> <p>8. макроекономічні показники застосовують для вимірювання якості життя громадян?</p> <p>9. що не враховують макроекономічні показники ВВП та ВВП?</p>		
4	<p>Розрахунки ВВП, реального та номінального ВВП Основні питання:</p> <p>1. зміст ключового поняття в структурі виробничих показників – доданої вартості.</p> <p>2. характеристика основних методів обчислення ВВП.</p> <p>3. що включають в себе витрати на споживання, витрати на інвестиції, державні витрати?</p> <p>4. джерела кожного з видів доходу в економічній системі.</p> <p>5. уникнення подвійного рахунку при вимірюванні ВВП?</p> <p>6. у чому полягає різниця між номінальним і реальним ВВП?</p> <p>7. чому при складанні СНР зіставляється ринкова вартість обсягів виробництва у різні роки, а не фактичні фізичні обсяги виробництва?</p> <p>8. як розраховується індекс цін ВВП (дефлятор ВВП)?</p>	Неоліберальні макроекономічні концепції (чікагська, лондонська, фрайбургська школи)	4-5 тижень навчання
5	<p>Споживання в Україні Основні питання:</p> <p>1. основні чинники споживання.</p> <p>2. чотири постулати, що містить функція споживання Кейнса.</p> <p>3. індекс споживчих настроїв.</p> <p>4. схематична функції споживання.</p> <p>5. середня та гранична схильність до споживання та заощадження.</p>	Теорія життєвого циклу Модельяні.	5-6 тижень навчання
6	<p>Заощадження в Україні Основні питання:</p> <p>1. середня схильність до споживання більша середньої схильності до заощадження?</p> <p>2. вплив держави на сукупний попит.</p> <p>3. вплив недоходних факторів на функцію споживання.</p> <p>4. недоходні фактори споживання та заощадження.</p> <p>5. вплив недоходних факторів на функцію заощадження.</p> <p>6. теорія життєвого циклу Ф. Модильяні.</p>	Безробіття в Україні на сучасному етапі розвитку.	6-7 тижень навчання
7	<p>Інвестиційний клімат в Україні Основні питання:</p> <p>1. види інвестицій?</p> <p>2. інтелектуальні інвестиції.</p> <p>3. як впливають на попит та інвестиції очікувана норма чистого прибутку і відсоткова ставка.</p> <p>4. У чому полягає різниця між номінальною та реальною відсотковою ставкою?</p> <p>5. залежність між інвестиціями та ВВП.</p> <p>6. невідсоткові фактори інвестицій.</p> <p>7. фактори, що впливають на мінливість інвестицій.</p>	Мультиплікатор інвестицій	7-8 тижень навчання
8	<p>Економічне зростання та економічний розвиток в Україні</p>	Модель макроекономічного	8-9 тижень навчання

	<p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> чи є бажаним високий темп економічного зростання? основні ознаки кожного типу економічного зростання. показниками якими визначається економічне зростання? основні фактори економічного зростання. фактори пропозиції економічного зростання? фактори, що стримують економічне зростання? протиріччя економічного зростання? 	зростання Р.Харода – Е. Домара.	
9	<p>Циклічність економіки</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> рівень ділової активності? основні економічні концепції, що характеризують причини та механізм дії економічних циклів. основні напрями прояву економічних криз. фактори класифікації видів економічних циклів та дайте їх характеристику. економічні цикли за тривалістю та причинами їх виникнення. цикли Кондратьєва. 	Довгі хвили Кондратьєва.	9-10 тиждень навчання
10	<p>Інфляція та її соціальні та економічні наслідки.</p> <p>Антиінфляційна політика держави</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> методи визначення інфляції. концепції визначення першопричин інфляції ви знаєте? внутрішні та зовнішні причин інфляції? економічні та соціальні наслідки інфляції. суть антиінфляційної політики держави? інфляційна крива Філіпса та взаємозв'язок між інфляцією та безробіттям. 	Інфляція в Україні на сучасному етапі розвитку.	10-11 тиждень навчання
11	<p>Безробіття та зайнятість в Україні, політика зайнятості</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> категорії за якими згідно з МОП поділяється населення. характеристика основних категорій трудових ресурсів держави. аналіз причин та наслідків безробіття представниками різних економічних шкіл. види безробіття та їх зміст. існує в Україні інституціональне безробіття. зміст повної та неповної зайнятості. обчислення рівня безробіття. 	Соціальний захист та соціальні гарантії в Україні	11-12 тиждень навчання
12	<p>Державний бюджет України</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> як визначається бюджетне сальдо. дія механізму фіскальної політики щодо стабілізації національної економіки. причини та наслідки утворення державного боргу країни. види бюджетного дефіциту та як вони впливають на формування державного боргу? економічні взаємозв'язки, що відбиває крива Лаффера. основні напрямки реформування податкової системи України. 	Валютні відносини в Україні на сучасному етапі розвитку.	12-13 тиждень навчання
13	Фіскальна політика	Фіскальна політика в	13-14 тиждень

	Основні питання: 1. основні джерела доходів державного бюджету. 2. складові податкової системи. 3. основні державні видатки і проаналізуйте їх структуру. 4. види бюджетного дефіциту. 5. причини дефіциту державного бюджету, заходи щодо зниження бюджетного дефіциту? 6. визначення суті бюджетно-податкової політики та назвіть її основні види.	Україні на сучасному етапі розвитку. Дискусія щодо фіскальної та монетарної політики.	навчання
14	Грошовий обіг в Україні. Основні питання: 1. елементи грошової маси 2. залежить величини грошового агрегату М ₁ ? 3. основні елементи грошової системи. 4. визначення вартості та ліквідності грошей. 5. грошові агрегати в Україні?	Грошовий ринок в Україні на сучасному етапі розвитку.	14-15 тиждень навчання
15	Монетарна політика в Україні Основні питання: 1. масштаб цін. 2. ліквідності грошей. 3. цілі та інструменти монетарної політики. 4. дія політики «дешевих» та «дорогих» грошей.	Монетарна політика в Україні на сучасному етапі розвитку.	15-16 тиждень навчання
16	Кредитно-банківська політика в Україні Основні питання: 1. основні складові кредитної системи. 2. функції, що виконують комерційні банки. 3. кредитування комерційних банків центральним банком. 4. депозитний та грошовий мультиплікатор. 5. розрахунок норми обов'язкового резервування.	Кредитна система в Україні на сучасному етапі розвитку.	16-17 тиждень навчання
17	Валютні відносини та валютний курс в Україні Основні питання: 1. складові національної валютної системи. 2. як розрахувати курс національної та іноземної валюти. 3. чим відрізняються номінальний та реальний валютні курси. 4. сутність і механізм функціонування валютного ринку. 5. валютний кошик. 6. заходи, що може здійснювати уряд з метою впливу на курс національної валюти.	Місце України в світовому господарстві.	17-18 тиждень навчання
18	Модульна контрольна робота	Глобалізаційні процеси в Україні.	18 тиждень навчання

Основні завдання циклу практичних занять – систематизація, узагальнення та закріплення знань, набутих у процесі вивчення студентами лекційного матеріалу, опрацювання бібліографічних джерел основної, додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел. Практичні заняття також мають на меті засвоїти теоретичний матеріал з кредитного модуля «Макроекономіка», набути розуміння суті, функції та значення макроекономічного розвитку країни, дослідження та обґрунтування, підходи до розрахунку макроекономічних показників, планування розвитку народного господарства, трудових ресурсів, рівня життя народу, зовнішньоекономічної діяльності та ін.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

- Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, однак, є рекомендованим, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного освоєння дисципліни;
- Студенти мають виявляти активність на кожному практичному занятті;
- Освітньо-професійні програми для яких передбачено виконання РР мають здати її у визначений викладачем термін;
- РР студенти мають захищати у формі особистої бесіди (відповідей на питання) з викладачем;
- У разі невчасної подачі РР зі студента знімаються штрафні бали;
- У разі виявлення плагіату в РР – робота не приймається і студент не допускається до заліку;
- Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.
- Студенти мають право оскаржити результати оцінювання виконаних ним завдань або наданих відповідей, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання студентів

з кредитного модуля „Макроекономіка”

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- чотири відповіді (кожного студента в середньому) на семінарських заняттях (за умови, що на одному занятті опитується 5 студентів при максимальній чисельності групи 22 осіб);
- експрес-контроль;
- дві контрольні роботи (кожна тривалістю 1 академ. година).

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання.

1. Робота на практичних заняттях

Ваговий бал – 5.

Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює $5 \text{ балів} \times 4 = 20 \text{ балів}$

- вирішення задачі з чіткими поясненнями і висновками або повна і ґрунтовна відповідь 5 балів;
- вирішення задачі з поясненнями, але без висновків або достатньо повна відповідь з певними неточностями 4 бали;
- вирішення задачі без чітких пояснень та висновків або неповна відповідь 3 бали;
- неповне вирішення задачі без пояснень та висновків або спрощена необґрунтована відповідь 2 бали;
- відсутність вирішення задачі або відповіді 0 бал.

1.2. Експрес-контроль:

Ваговий бал – 2. Максимальна кількість балів за всі виконані завдання дорівнює $2 \text{ бали} \times 5 = 20 \text{ балів}$.

- а. Повністю виконане завдання — 2 бали;
- б. Неповністю виконане завдання — 1 бали;
- в. виконано одне-два завдання – 0 бали.

2. Модульний контроль

Ваговий бал – 5.

Максимальна кількість балів за всі контрольні роботи дорівнює $5 \text{ балів} \times 2 = 10 \text{ балів}$

- а. Всі завдання зроблено вірно і обґрунтовано — 5 балів;
- б. $\frac{4}{5}$ завдань зроблено вірно — 4 балів;
- в. $\frac{3}{5}$ завдань зроблено вірно — 3 балів;
- г. $\frac{2}{5}$ завдань зроблено вірно — 2 балів;
- д. $\frac{1}{5}$ завдань зроблено вірно — 1 бали;
- ф. вірно зроблено менше $\frac{1}{5}$ завдань — 0 балів.

3. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання представляє собою РР, яка складається із чотирьох завдань (двох теоретичних і двох практичних). Ваговий бал – 20:

- 20 балів отримує студент, який правильно виконав всі завдання розрахункової роботи;
- 10 балів отримує студент, який правильно виконав три завдання розрахункової роботи;
- 5 балів отримує студент, який правильно виконав два завдання розрахункової роботи;
- 0 балів отримує студент, який виконав менше двох завдань розрахункової роботи.

Умови позитивної проміжної атестації

Для отримання „зараховано” з першої проміжної атестації (8 тижень) студент повинен набрати не менше, ніж 21 бал (за умови, якщо на початок 8 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів „ідеальний” студент має отримати 15 балів).

Для отримання „зараховано” з другої проміжної атестації (14 тижень) студент повинен набрати не менше, ніж 30 балів (за умови, якщо на початок 14 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів „ідеальний” студент має отримати 60 балів).

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Рейтингова оцінка з кредитного модуля, семестровий контроль з якого передбачено у вигляді іспиту, формується як сума всіх рейтингових балів за семестр, а також заохочувальних або штрафних балів, а також балів отриманих за іспит.

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$R_C = 20 + 10 + 10 + 20 = 60 \text{ балів.}$$

Екзаменаційна складова шкали дорівнює :

$$R_E = 40 .$$

Таким чином, рейтингова шкала з дисципліни складає $R = R_C + R_E = 100$ балів.

Необхідними умовами допуску до іспиту є:

- відсутність поточних заборгованостей з практичних занять;
- написання модульної контрольної роботи;
- зарахування реферату;
- стартовий рейтинг не менше 40% від RD, тобто 30 балів.

Критерії оцінювання на екзамені:

31 – 40 балів – повні відповіді на всі питання або є окремі несуттєві неточності, або не більше трьох помилок в завданнях;

24 – 30 балів – присутні неточності в відповідях на теоретичні запитання, є помилки в завданнях або неточності в обґрунтуванні відповіді аналітичного завдання;

13 – 23 балів – неповні відповіді на теоретичні питання та аналітичне завдання, не більше 5 помилок в завданнях;

0 – 12 балів – неповні відповіді на теоретичні запитання, є суттєві помилки в обґрунтуванні аналітичного завдання або відповідь на нього взагалі відсутня.

Для отримання студентом ECTS та традиційних оцінок його рейтингова оцінка RD переводиться згідно з таблицею 1:

Таблиця 1

<i>Значення рейтингу з кредитного модуля</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Традиційна оцінка</i>
95...100	A	Відмінно
85...94	B	Добре
75...84	C	
65...74	D	Задовільно
60...64	E	
40...59	FX	Не задовільно
<i>rc < 40</i>	F	Не допущений

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, для підготовки до семестрового контролю:

6. Охарактеризуйте поняття макроекономіки як науки.
7. Назвіть суб'єкти макроекономіки.
8. Які економічні системи Ви знаєте?
9. Опишіть та зобразіть схематично модель економічного кругообігу в умовах чистого ринку.
10. Опишіть та зобразіть схематично модель економічного кругообігу в умовах змішаної економіки.
11. Охарактеризуйте такі показники, як: національне багатство, валовий випуск, ВВП та ВНП.
12. Охарактеризуйте такі показники, як: ЧНП, ЧЕД, особистий дохід та безподатковий дохід.
13. Що таке система національних рахунків?
14. Опишіть метод обчислення ВВП за витратами (кінцевого використання) та доданою вартістю (виробничий).
15. Опишіть метод обчислення ВВП за доходами (розподільчий) та доданою вартістю (виробничий).
16. Що таке дефлятор ВВП, реальний та номінальний ВВП?
17. Охарактеризуйте сукупний попит, назвіть цінові та нецінові фактори.
18. Охарактеризуйте сукупну пропозицію та фактори впливу на неї.
19. Опишіть рівновагу сукупного попиту та сукупної пропозиції.
20. З'ясуйте, що таке споживання та заощадження?
21. Зобразіть і опишіть функції споживання та заощадження.
22. Назвіть недоходні фактори споживання та заощадження.
23. З'ясуйте теорію життєвого циклу Ф. Модельяні.
24. Що таке інвестиції, чисті та валові інвестиції?
25. Об'ясніть криву сукупного попиту на інвестиції.
26. З'ясуйте залежність між інвестиціями та ВВП?
27. Що таке мультиплікатор інвестицій?
28. Опишіть невідсоткові фактори інвестицій?
29. Опишіть фактори, що впливають на мінливість інвестицій.
30. Дайте характеристику циклічності та економічному циклу.
31. Опишіть фази економічного циклу.
32. З'ясуйте зовнішні та внутрішні причини циклічності.
33. З'ясуйте види та тривалість економічних циклів.
34. Опишіть довгі хвилі Кондратьєва.
35. Які фактори впливають на зміну сучасного економічного циклу?
36. Чим сучасний економічний цикл відрізняється від класичного?
37. Що таке стабілізаційна політика держави, назвіть її основні інструменти.
38. У чому полягає політика струмування та експансії.
39. Що таке інфляція, дефляція, стагфляція та дезінфляція?
40. Які є види інфляції?
41. Назвіть економічні та соціальні наслідки інфляції.
42. Назвіть внутрішні та зовнішні причини інфляції.
43. Охарактеризуйте антиінфляційну політику.
44. У чому полягають особливості інфляції в Україні?
45. Охарактеризуйте економічно активне населення, що таке повна зайнятість?
46. Охарактеризуйте економічно пасивне населення, як визначається рівень безробіття та зайнятості?
47. Назвіть причини безробіття.
48. Які види безробіття Ви знаєте?
49. Охарактеризуйте закон Артура Оукена.

50. Охарактеризуйте ринок праці.
51. Опішіть модель рівноваги на ринку праці.
52. Що таке економічний розвиток та економічне зростання, як воно вимірюється?
53. Назвіть фактори економічного зростання.
54. Назвіть фактори, що стримують економічне зростання.
55. Висвітліть позитивні та негативні наслідки економічного зростання.
56. Охарактеризуйте криву виробничих можливостей.
57. Що таке гроші, які функції грошей Ви знаєте, охарактеризуйте їх.
58. Що таке грошова маса та грошові агрегати?
59. З'ясуйте закон грошового обігу та напишіть формулу швидкості обігу грошей.
60. Що таке грошовий ринок та попит на гроші?
61. З'ясуйте, який характер має пропозиція грошей.
62. У чому полягає рівновага на грошовому ринку, зобразіть схематично?
63. Яка мета та інструменти грошово-кредитної політики?
64. Охарактеризуйте політику "дешевих грошей".
65. Охарактеризуйте політику "дорогих грошей".
66. Що таке валюта та валютні відносини?
67. Які бувають валюти за ступенем конвертованості?
68. Що таке валютний ринок та валютний курс?
69. Назвіть етапи розвитку міжнародної валютної системи.
70. Що Ви знаєте про міжнародні колективні валюти?
71. Яка структура кредитної та банківської системи?
72. Охарактеризуйте операції комерційних банків.
73. Які небанківські фінансово-кредитні установи Ви знаєте?
74. Які функції виконує Центральний банк, як складова частина банківської системи?
75. Дайте визначення та охарактеризуйте державний бюджет.
76. Охарактеризуйте податкову систему.
77. Які види податків Ви знаєте?
78. В чому полягає крива Лаффера?
79. Розкрийте механізм дискреційної фіскальної політики.
80. Розкрийте механізм автоматичної фіскальної політики.
81. Що таке рівень життя, та які показники його визначають?
82. У чому полягає крива Лоренца?
83. Розкрийте систему соціального захисту.
84. Що таке світове господарство, та перерахуйте показники відкритості економіки.
85. Зробіть класифікацію країн, що входять у світове господарство.
86. Назвіть форми економічних відносин, що таке платіжний баланс.
87. Розкрийте протекціонізм як зовнішньоекономічну політику.
88. Розкрийте лібералізм як зовнішньоекономічну політику.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., професором, С.О. Тульчинською

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 1 від 27.08.2020)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 1 від 16.09.2020)